

İNGİLTERE KÜTÜPHANELERİ : I

BRITISH MUSEUM KÜTÜPHANESİ

İsmet BİNARK

Milli Kütüphane

Okuyucu Hizmetleri Şube Müdürü

1971 yılı Ekim ayında kütüphanecilik alanında araştırma ve incelemelerde bulunmak üzere 11 ay müddetle Millî Eğitim Bakanlığı'nca İngiltere'ye gönderilmiştik. Bu konudaki araştırma ve incelemelerimiz özellikle Londra'da British Museum, University of London School of Oriental and African Studies ile, Londra içindeki şu kütüphanelerde geçti : University of London, Senate House; Camden Public Libraries, St. Pancras Library; National Reference Library of Science and Invention; British National Bibliography (Bu kuruluş bir kütüphane değildir. İngiliz Millî Bibliyografyasını yayınlar.); Westminster Public Libraries, Central Reference Library; Westminster Public Libraries, Victoria Library; British Broadcasting Corporation, Reference Library; Royal Institute of British Architects; Guildhall Library; The Royal College of Physicians of London; London Library, London and South Eastern Region; National Central Library. Bu arada, University of London Royal Postgraduate Medical School Library, Shell Centre Library, Hampstead Central Library ile, Aberystwyth'deki National Library of Wales'i de görmek imkânımız oldu.

Ayrıca, İslâm kültür ve medeniyeti tarihi yönünden olduğu kadar, Türk - İslâm kültür ve tarihi yönünden de zengin yazmalar koleksiyonuna sahip, İngiltere'nin iki büyük üniversite şehri olan Oxford ve Cambridge'in üniversite kütüphanelerini de tanımak fırsatını bulduk. Bu yazımızda British Museum Kütüphanesi'ni tarihçesi ile kısaca tanıtmak istiyoruz.

Bugün birçok milletler genellikle bir millî kütüphaneye sahiptirler. Fransızlar'ın Bibliothèque National'i, Amerikalılar'ın Library of Congress'i, Danimarkalılar'ın Royal Library'si gibi.. Ancak, İngiltere'de üç büyük kütüphane millî kütüphane adını taşımakta olup, bunlar sırasıyla Londra'daki British Museum, Scotland'daki National Library ve Aberystwyth'deki National Library of Wales'dir.

Bununla beraber British Museum sahip olduğu fonksiyonu ile, diğer iki kütüphaneye nazaran daha çok millî vasfını taşımakta olup, 1753 yılında Parlâmento'da kabul edilen özel bir kanunla Britanya Krallığı'nın antika ve etnografya millî müzesi ve millî kütüphanesi olarak kurulmuştur. Kuruluş gayelerinden bir diğeri de, eski İngiliz resim ekolü ve bas-kılarının millî bir koleksiyon içersinde toplanmak istenmiş olmasıdır.

Özel bir kanunla kurulmuş, özel bir statüye sahip, Britanya Krallığı'nın millî müze ve kütüphanesi olan British Museum, 15 Ocak 1759'da istifadeye açılmıştır.

British Museum'un koleksiyonları içinde yer alan tabii ilimler koleksiyonu 1830 - 1883 yılları arasında British Museum'a bağlı Tabii İlimler Müzesi (The Natural History Museum)'ne nakledilmiştir. 1904 - 1905 yılları arasında, British Museum'daki gazete koleksiyonları için, Londra'nın kuzey batısında Colindale Avenue'de British Museum'un Gazeteler Kütüphanesi (The Newspaper Library) inşa edilmiş ve gazete koleksiyonları buraya nakledilmiştir. British Museum'un ayrı bir parçası da, İlim ve Keşif için Millî Müracaat Kütüphanesi (National Reference Library of Science and Invention)¹ olup, bu kütüphane Londra içinde iki ayrı binada, Holborn ve Bayswater bölümlerinde hizmet vermektedir. Kütüphanenin Holborn bölümü Patent Office Library olup; kimya, mühendislik, teknoloji ile ilgili patent ve literatürü, Bayswater bölümü ise, hayat ilimleri, ilimlerin doğuşu ve astronomi ilmine ait patent ve literatürü ihtiva etmektedir.

Kuruluşundan bu yana Kralliyet ailesinin büyük himaye ve yardımlarını görmüş olan British Museum'un, kuruluşunda ilk nüveyi teşkil eden kitaplar arasında İngiltere Kralı George II'in de zengin bağış koleksiyonları bulunmaktadır.

Kütüphaneye yapılan büyük bağışlar, bağış yapanların adlarına tescil edilmiş ve bir bütün olarak muhafazası yoluna gidilmiştir. Bugün British Museum'un Basılmış Kitaplar Bölümü (Department of Printed Books)'ndeki koleksiyonun çoğunluğunu şu kütüphaneler ve bağışlar teşkil etmektedir: Old Royal Library, King's Library, Cracherode ve Grenville Libraries, Felix Slade (1868), Charles Ramsden (1958) ve Henry Davis Gift (1968).

British Museum'un koleksiyonu kuruluşundan bu yana devam eden bağışlar, satın almalar ve kanunî derleme hakkından yararlanarak her geçen gün biraz daha genişlemiş ve gelişmiş, bugünkü seviyesine ulaşmıştır.

¹ Bu kütüphane ile vermekte olduğu hizmet ayrı bir yazı konusu edilecektir.

British Museum'a sırasıyla şu büyük bağışlar ve satın almalar yapılmıştır :

1. Sir Hans Sloane'nin Kütüphanesi : Kütüphaneye 1753 yılında yapılmış ilk bağış koleksiyonu olup, yazma ve basma eserleri ihtiva etmektedir.

2. Old Royal Kütüphanesi : Değişik asırlar içersinde İngiltere kral ve kraliçelerinin toplamış oldukları koleksiyon olup, bunun 9.000 kadarı basılı eserlerdir. Çoğu özel ve nâdir şekilde ciltlenmiştir. Bu koleksiyon 1757 tarihinde İngiltere Kralı George II tarafından British Museum'a bağışlanmıştır.

3. 1762'de İngiltere Kralı George III tarafından, kütüphaneye 20.000'nin üstünde ve İngiltere'nin Cromwell zamanındaki idaresine ait kitaplardan müteşekkil bir koleksiyon bağışlanmıştır. Bu koleksiyonun özel bir kataloğu kütüphaneye yayınlanmıştır.

4. Cracherode Kütüphanesi : 1799 yılında İngiliz din adamlarından C. M. Cracherode tarafından yaklaşık olarak 4.500 kadar çok eski tarihli ve nâdir ciltli klâsiklerden müteşekkil bir koleksiyon kütüphaneye bağışlanmıştır.

5. David Garrick'in Koleksiyonu : 1779 - 1880 yılları arasında, o tarihlerde İngiltere'nin tanınmış artistlerinden olan Garrick'in vasiyeti ile zengin bir İngiliz piyes eserleri koleksiyonu kütüphaneye bağışlanmıştır.

6. 1817 yılında John Wilson Croker'in tavsiyesi üzerine 80.000 kadar risale ve kitabı ihtiva eden, Fransız İhtilâli ile ilgili çok kıymetli üç koleksiyon kütüphaneye satın alınmıştır.

7. 1818'de bir müzisyenin oğlu olan Charles Burney'den, zengin bir gazete koleksiyonu ile, özellikle 18. asra ait 700 ciltlik kıymetli bir kitap koleksiyonu satın alınmıştır. Bu koleksiyona ait yazma bir defter katalog, British Museum'un Genel Okuma Salonu (The Reading Room)'nda muhafaza edilmektedir.

8. Sir Joseph Banks Kütüphanesi : 18. asrın naturalistlerinden ve aynı zamanda Royal Society'nin de başkanlarından olan Sir J. Banks 1820'de tabii ilimlere ait zengin bir koleksiyonu kütüphaneye hediye etmiştir.

9. Kral George III Kütüphanesi : Kral'ın Kütüphanesi (King's Library) de denir. Bu şekilde adlandırılmasının sebebi, 1823'de 65.000 ciltlik bir koleksiyon bağışlayan İngiltere Kralı George III'ün, bu zengin bağışı karşısında 1826 yılında British Museum'a ilâve olarak inşa edilmiş olmasıdır. Bu koleksiyon içersinde bulunan topografya ve denizcilikle ilgili materyaller bugün Harita Odası (Map Room)'nda araştırı-

cıların yararlanmasına sunulmaktadır.

10. Grenville Kütüphanesi : 1847'de Thomas Grenville 20.000 ciltlik çok eski tarihli ve orijinal ciltli basma kitaplar koleksiyonunu vasiyet etmiştir.

11. Tapling Koleksiyonu : 1891'de Tapling zengin bir pul koleksiyonunu kütüphaneye vasiyet etmiştir. Bu koleksiyona ait bir rehber 1964'de J. A. Mackay tarafından hazırlanmış ve British Museum tarafından da yayınlanmıştır.

12. Edwin Chadwick Koleksiyonu : 1891'de E. Chadwick'in oğlu babasına ait iktisat ve sosyal ilimler konusunda zengin bir koleksiyonu kütüphaneye hediye etmiştir.

13. Royal Müzik Kütüphanesi : 1911'de Kraliyet Müzik Kütüphanesi ödünç olarak British Museum'a verilmişti. 1957 yılında İngiltere Kraliçesi Elizabeth II bu kütüphaneyi British Museum'a hediye etmiştir. Kütüphane koleksiyonu içersinde yazmalar ve tanınmış müzisyen Handel'in şahsî notları, notaları bilhassa zikre değer. Bugün bu kütüphane koleksiyonu, Müzik Odası (Music Room)'nda ve Basılmış Kitaplar Bölümü (Department of Printed Books)'nde muhafaza edilmektedir.

14. Ashley Kütüphanesi : 1837'de T. J. Wise tarafından kurulmuş olan bu koleksiyon en meşhur İngiliz şâirlerinin şiir kitaplarının ilk baskılarını ihtiva etmekte olup, 1937'de Wise'in karısından satın alınmıştır. Ashley Kütüphanesi koleksiyonları arasında bulunan yazmaların kataloğu T. A. J. Burnet tarafından baskıya hazırlanmaktadır.

15. Paul Hirsch Müzik Kütüphanesi : Müzikle ilgili 18.000 parçalık bir koleksiyon olup, 1946'da satın alınmıştır. Hirsch Kütüphanesi koleksiyonları arasında bulunan kitapların kataloğu 1959 yılında, müzik kataloğu ise 1951 yılında yayınlanmıştır.

British Museum'un plâni, tanınmış İngiliz Mimarı Sir Robert Smirke tarafından hazırlanmış olup, binada İngiliz mimarisinin karakteristiklerini bütün detayları ile görmek mümkündür. Bina İkinci Dünya Harbi sırasında Londra'nın Almanlar tarafından havadan bombardımanında büyük zarar görmüştür. Bu arada bina ile birlikte çok sayıda kitap ve gazete de tahribe uğramıştır. Daha önceden gerekli tertibat alındığı ve bir kısım kıymetli koleksiyonlar daha başka yerlere nakle edildiği halde, bu bombardımanlardan yaklaşık olarak 200.000 kitap ve gazete zarar görmüştür. Bunlar arasında özellikle gazete koleksiyonları başta gelir ki, bugün bile bu gazete koleksiyonları tamamlanamamıştır. Harp'te tahrip olmuş kitap ve gazetelerin fişleri defter katalogda bulunmaktadır. Bunlar okuyucular tarafından istendiğinde, okuyucu fişinin üzerine tahrip olmuş anlamına gelen «destroyed» kelimesinin ilk

harfi olan D harfi konulmakta ve okuyucuların isteği bu şekilde geri çevrilmektedir.

K. C. Harrison'un, «Libraries in Britain»² adlı kitabının - National Libraries - başlıklı bölümünden edindiğimiz bilgiye göre bugün British Museum'da 8 milyon basılı kitap, yarım milyon cildin üzerinde gazete, 100.000 ferman, 1500 yılından önce basılmış 10.000 inkunabel, 1 milyonun üstünde müzik literatürü, yarım milyon harita, 12.000 den fazla İngiliz ve yabancı ülkelerin periyodikleri bulunmaktadır.

Moskova'daki Lenin Kütüphanesi ile, Washington'daki Library of Congress Kütüphanesi koleksiyonları sayı itibariyle British Museum koleksiyonlarından daha zengindirler. Ancak British Museum'un değer itibariyle dünyanın en zengin koleksiyonlarına sahip olduğu ifade edilmektedir.

Kütüphanenin basılı ilk kataloğu 1800 - 1905 arasını içine almaktadır. 1955'de photo - offset lithography yolu ile yapılan kataloglarının basımı 262 cilt tutmuştur.

British Museum'da kütüphane ve müzenin ana giriş kapısı ortaktır. Müze hergün saat 10.00-17.00 arasında, Pazar günleri ise saat 14.30-18.00 arasında ziyaretçilere açıktır. Kütüphanenin Genel Okuma Salonu (The Reading Room) Pazartesi, Cuma ve Cumartesi günleri 9.00-17.00, kapalı olduğu Pazar günü hariç, haftanın diğer günlerinde 9.00-21.00 arasında; Gazete Okuma Salonu (Newspaper Library Reading Room) Pazar hariç hergün 10.00-17.00 arasında; Şark Yazmaları ve Basılmış Kitaplar Bölümü (Department of Oriental Printed Books and Manuscripts) Pazar hariç, Pazartesi - Cuma günleri 10.00 - 17.00, Cumartesi 10.00 - 13.00 arasında araştırmacıların istifadesine açık tutulmaktadır. British Museum dini ve millî bayram günleri kapalıdır.

Kütüphanenin çeşitli bölüm kütüphanelerinden, okuyucu kartı olan araştırmacılar yararlanırlar. Okuyucu kartlarının verilmesi bir takım kuralara bağlanmıştır. Okuyucu kartları kısa ve uzun süreli olmak üzere iki çeşittir. Genellikle araştırmacılar dışında, öğrenciler kütüphaneden yararlanamazlar. Ancak aradıkları kitap veya diğer materyalleri, başka kütüphanelerde bulamayanlar yapacakları araştırma ile ilgili olarak profesörlerinden bir tavsiye mektubu getirdikleri takdirde kütüphaneden kısa bir süre için yararlanabilmektedirler.

Kütüphane materyali hiçbir surette kütüphane dışına çıkarılamaz. Zira kütüphane, bir ödünç kitap verme kütüphanesi olarak değil, bir araştırma kütüphanesi olarak düşünülmektedir. Kütüphane materyali-

²K. C. Harrison : Libraries in Britain. Exeter 1968 James Towsend and Sons Ltd. 14. s.

nin kütüphane içinde hizmete sunulması dahi birtakım kurallara bağlanmıştır.

British Museum'un özel bir kanunla kurulmuş olup, özel bir statüye sahip olduğunu daha önce belirtmiştik. British Museum Maliye Nezâretine bağlıdır. Müze ve kütüphane geniş selâhiyetli bir İdare Meclisi (Board of Trustees) tarafından idare edilir. Bu idare heyeti tanınmış kişilerden, ilim adamlarından müteşekkildir. İdare heyetinin başkanı aynı zamanda British Museum'un da müdürüdür. Halen British Museum'un Müdürü Sir John Wolfenden'dir. Kütüphane için zengin bir koleksiyonun, müze için kıymetli bir eşya koleksiyonunun satın alınması, yukarıda bahsettiğimiz idare meclisinin alacağı kararlar çerçevesinde mümkündür. Ancak günlük satın almalar, ihtiyaç duyulan kitap ve süreli yayınların satın alınması, koleksiyonun tamamlanması gibi hususlar, ilgili servislerin göstereceği ihtiyaç üzerine idare tarafından yapılır.

Geniş bir teşkilâta sahip olan British Museum'un kadrosu; başkütüphaneci, kütüphaneci, asistan, büro memurları, depo ve kitap muhafızları olmak üzere tespit edilmiştir. Kütüphaneye daha önceleri sadece üniversite mezunları alınırken, bugün kütüphanecilik okulu mezunları ile, İngiliz Kütüphaneciler Derneği (English Library Association)'nden kütüphanelerde geçirdikleri belli bir staj süresi sonunda diploma almış üniversite mezunları tercih edilmektedir. British Museum'un görevliler de dahil mevcut personel sayısı 400'dür.

British Museum'un kütüphane kısmı esas itibariyle şu üç bölümden meydana gelmiştir: Basılmış Kitaplar Bölümü (Department of Printed Books), Yazmalar Bölümü (Department of Manuscripts) ve Şark Yazmaları ve Basılmış Kitaplar Bölümü (Department of Oriental Printed Books and Manuscripts). Keza, Baskılar ve Resimler Bölümü (Department of Prints and Drawings)'de kütüphanenin ana bölümlerinden biridir. British Museum'un başında bulunan şahıs, aynı zamanda kütüphanenin de yöneticisidir. Ancak zamanla müzenin gelişmesi, bugün teşkilâtın müze ve kütüphane olarak ikiye ayrılmasına sebep olmuştur. Kütüphanenin başında bir başkütüphaneci bulunmakta olup, üç yardımcısı vardır. Bu yardımcılardan biri Basılmış Kitaplar Bölümü (Department of Printed Books)'nün, ikincisi Yazmalar Bölümü (Department of Manuscripts), üçüncüsü de Şark Yazmaları ve Basılmış Kitaplar Bölümü (Department of Oriental Printed Books and Manuscripts)'nün yönetiminden sorumludurlar.

Basılmış Kitaplar Bölümü (Department of Printed Books)'ne bağlı okuma salon ve kütüphaneleri ise şunlardır:

Genel Okuma Salonu (Reading Room), Talimatlar ve Müracaat (Regulations and Information), Devlet Dokümantasyonları Salonu (The State Paper Room), Müzik Salonu (The Music Room), Gazete Kütüphanesi (The Newspaper Library) ve İlim ve Keşif için Milli Müracaat Kütüphanesi (The National Reference Library of Science and Invention). Ayrıca; aksesyon, derleme, bağış ve vakıflar, genel kataloglar, katalogların tamamlanması ve yenilenmesi, konu indeksi, Kuzey Avrupa ve Slav dilleri, Inkunabeller ve özel bir okuma salonu olan Kuzey Kütüphanesi (North Library), Periyodikler Galerisi (Bu salona kısa süreli giriş kartı verilmemektedir.), mikrofilm okuma makineleri, daktilo, harita ve müzik odaları, depolar ve cilt işleri bu bölümün çalışmaları arasında olup, bölümün ilgili kısımlarıdır.

Şark Yazmaları ve Basılmış Kitaplar Bölümü (Department of Oriental Printed Books and Manuscripts), 35.000 yazma ve 250.000 basılmış kitaptan müteşekkil bir koleksiyona sahiptir. Koleksiyonda yer alan eserleri dil gruplarına göre şöylece sıralamak mümkündür :

- 1 — Hebrew (İbranice), Syriac (eski Suriye dili, Süryanice), Aramaic (Aramî dili).
- 2 — Arabic (Arapça)
- 3 — Turkish (Türkçe), Persian (Farsça), ve merkezi Asya'da Sovyet idaresi altındaki ülkelerde konuşulan diller
- 4 — Sanskrit (Hindistan'da konuşulan eski bir dil) ve kuzey Hindistan'da konuşulan diğer diller
- 5 — Dravidian (Güney Hindistan'da konuşulan bir dil)
- 6 — Güney-Doğu Asya dilleri
- 7 — Chinese (Çince), Korean (Korece), Mongol (Moğolca)
- 8 — Japanese (Japonca)

Ancak bu demek değildir ki, bu koleksiyonun tamamı yukarıda sıralanmış dil gruplarından meydana gelmiştir. Şark dillerinden batı dillerine çevrilmiş olanlar da, bu koleksiyon içersinde yer almıştır. Salon-da açık raflarda, çeşitli dillerdeki genel konulu müracaat eserleri araştırmacıların ve şarkiyatçıların yararlanmasına sunulmuştur. Bu bölümde fiş kataloglar dil gruplarına göre ayrı ayrı olup; yazar adı, kitap adı ve konuya göre düzenlenmiştir.

Kütüphanenin Genel Okuma Salonu (Reading Room)'nda ise kataloglar, defter katalog şeklindedir. Genel tasnif 1840 yılından beri Brunet sistemi ile yürütülmektedir. Bir çok Avrupa ülkelerinin kütüphanelerinde görüldüğü gibi, British Museum'da da defter kataloglara yer verilmesi, büyük yer işgal eden fiş kutularından tasarruf etmek gayesini taşımaktadır.

Defter kataloglar ikişer nüsha olarak hazırlanmakta ve katalog servisinde katalog kolaylıkla takip edilerek noksanların tamamlanması yoluna gidilmektedir.

1956 yılından itibaren kayda geçmiş kitaplar için ayrıca bir fiş kataloğu tutulmakta olup, bunlar daha sonra defter katalogdaki yerlerine nakledileceklerdir. Fiş kataloğu yazar adı, kitap adı ve konuya göre düzenlenmiştir.

Genel Okuma Salonu'nda çeşitli ülkelere ait basılmış katalogların yanı sıra, müzik, harita ve gazete kataloglarının da ikinci nüshaları yer almıştır. Salonda konularına göre tasnif edilmiş 30.000'nin üstünde müraaat eseri açık raflarda istifadeye sunulmuştur. Müraaat eserlerinin bir indeksi (Index of Reading Room Reference Books) salonda kullanılmaktadır. Genel Okuma Salonu 390, Şark Yazmaları ve Basılmış Kitaplar Bölümü Salonu 30 kişiliktir.

British Museum'da Basılmış Kitaplar Bölümü (Department of Printed Books)'nin Genel Okuma Salonu (The Reading Room)'nda ve Kuzey Kütüphanesi (North Library)'nde okuyucuların istedikleri kitaplar 30 - 40 dakika arasında depodan getirilmektedir. Bu sürenin çok üstüne çıktığı da bizzat tarafımızdan müşahade edilmiştir. Ancak bu müddet kütüphane idaresince de resmen kabul edilmiştir. Diğer küçük ölümlerin kütüphanelerinde bu süre daha kısalmaktadır. Kütüphanenin Genel Okuma Salonu'nda veya diğer bölüm kütüphanelerinde okuyucular istedikleri zaman kitap ve süreli yayınları veya diğer kütüphaneye materyallerini adlarına ayırtabilmektedirler.

Ayrıca British Museum'un özel bir yönetmeliğe sahip modern anlamda kurulmuş mikro-film servisinde, mikro-filmler için yapılan istekler 3 ay, fotokopiler için yapılan istekler ise 1 ay bekletilmektedir. Kanaatimizce bu oldukça uzun bir süre olup, araştırmacıların çalışmalarını büyük ölçüde engellemektedir.

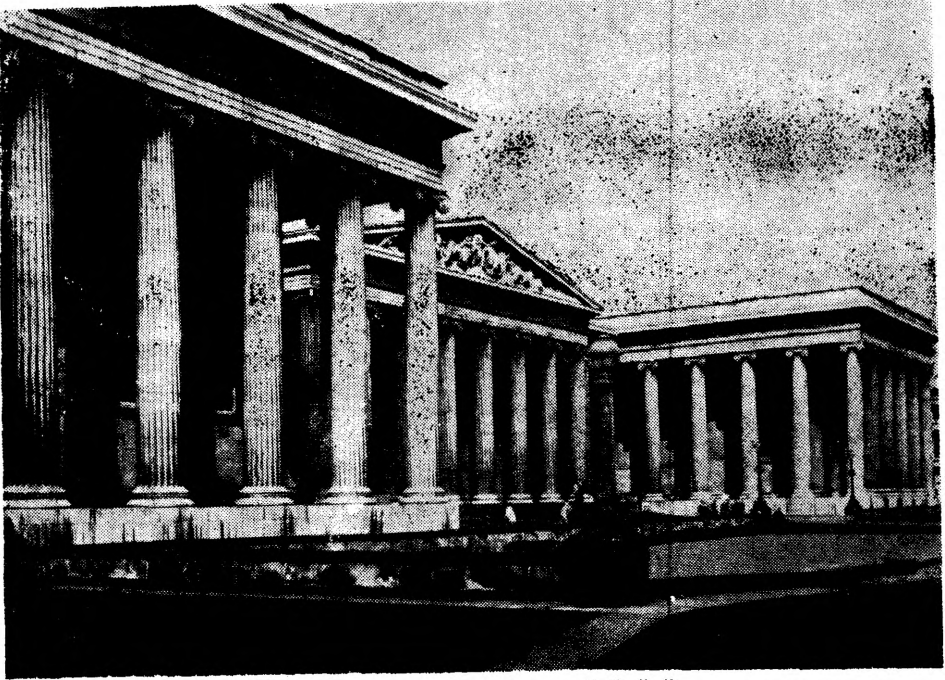
British Museum'da Şubat-Temmuz 1972 tarihleri arasında süren çalışmalarımız özellikle Şark Yazmaları ve Basılmış Kitaplar Bölümü (Department of Oriental Printed Books and Manuscripts) Kütüphanesi ile, Basılmış Kitaplar Bölümü (Department of Printed Books)'nin Genel Okuma Salonu (The Reading Room)'nda ve Periyodikler Galerisi (Periodicals Gallery)'nde geçmiştir. Üzerinde durduğumuz konulardan biri olan ve «Türkiye kütüphanelerindeki yazmalar hakkında yerli-yabancı kaynaklar bibliyografyası» adı ile yayına hazırladığımız bu çalışmamızı yukarıda belirttiğimiz bölüm kütüphaneleri ve okuma salonlarının yanı sıra, The School of Oriental and African Studies (Şark ve Afrika üzerine Çalışmalar Okulu) Kütüphanesi, Oxford Üniversitesi Bod-

leian Kütüphanesi ve Helsinki Üniversitesi Kütüphanesinde sürdürdük.

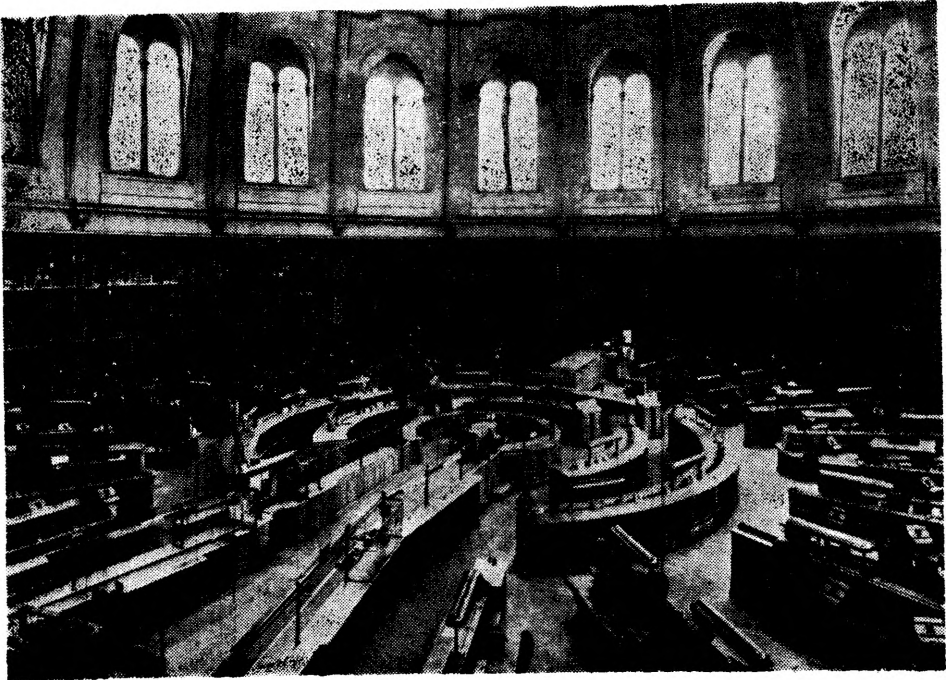
Şark Yazmaları ve Basılmış Kitaplar Bölümü koleksiyonu içersinde yer alan basma ve yazmalarla ilgili olarak bugüne kadar 32 katalog ve kitap yayınlanmıştır.

Bunlar içersinde Türk-İslâm kültür ve medeniyeti tarihini ilgilendirenler şunlardır :

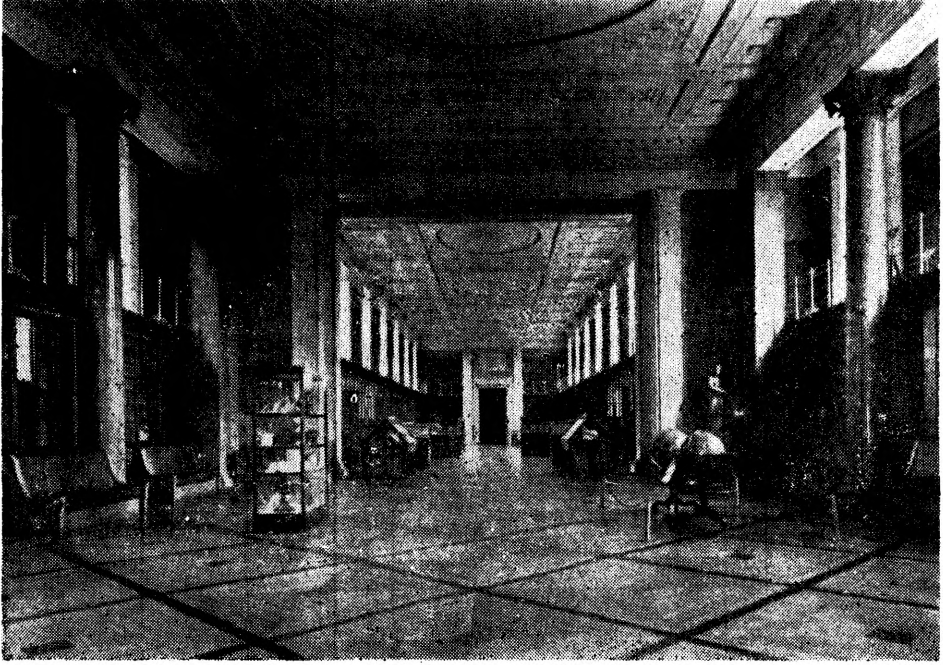
F. C. Francis'in 1951 yılında hazırladığı, 1959' da gözden geçirilmiş basımı yapılan «Catalogues of the Oriental Printed Books and Manuscripts», R. F. Hosking ve G. M. Meredith-Owens'in müştereken hazırlamış oldukları ve 1966' da yayınlanan «A Handbook of Asian Scripts», A. G. Ellis'in hazırladığı 1894'de ilk, 1901'de ikinci ve 1935'de A. S. Fulton tarafından üçüncü indeks cildi yayınlanmış olan ve 1967'de birinci ve ikinci ciltlerinin tıpkı basımlarının yapıldığı «Catalogue of Arabic Books in the British Museum», 1927 - 1957 arasındaki Arapça kitapların kataloğuna ek olarak 1960'da yayınlanan ve A. S. Fulton-M. Lings tarafından hazırlanmış «Second Supplementary Catalogue of Arabic Books, 1927 - 1957», 1971'de Martin Lings'in hazırladığı «Islamic Calligraphy and Illumination», 1953'de H. Maspero tarafından hazırlanan «Les Documents Chinois de la Troisième Expédition de Sir Aurel Stein en Asie Centrale», 1879 - 1883 tarihleri arasında Charles Rieu tarafından hazırlanmış ve 1966'da tıpkı basımı yapılan üç ciltlik «Catalogue of the Persian Manuscripts in the British Museum», 1968'de G. M. Meredith-Owens'in hazırladığı ve Rieu Kataloğu'nun eki olarak neşredilen «Handlist of Persian Manuscripts 1895 - 1966», 1965'de G. M. Meredith-Owens tarafından hazırlanan «Persian Illustrated Manuscripts», 1963'de yine Owens'in hazırladığı ve 1970'de tıpkı basımı yapılan «Turkish Miniatures» ve 1888'de Charles Rieu tarafından hazırlanan «Catalogue of the Turkish Manuscripts in the British Museum».

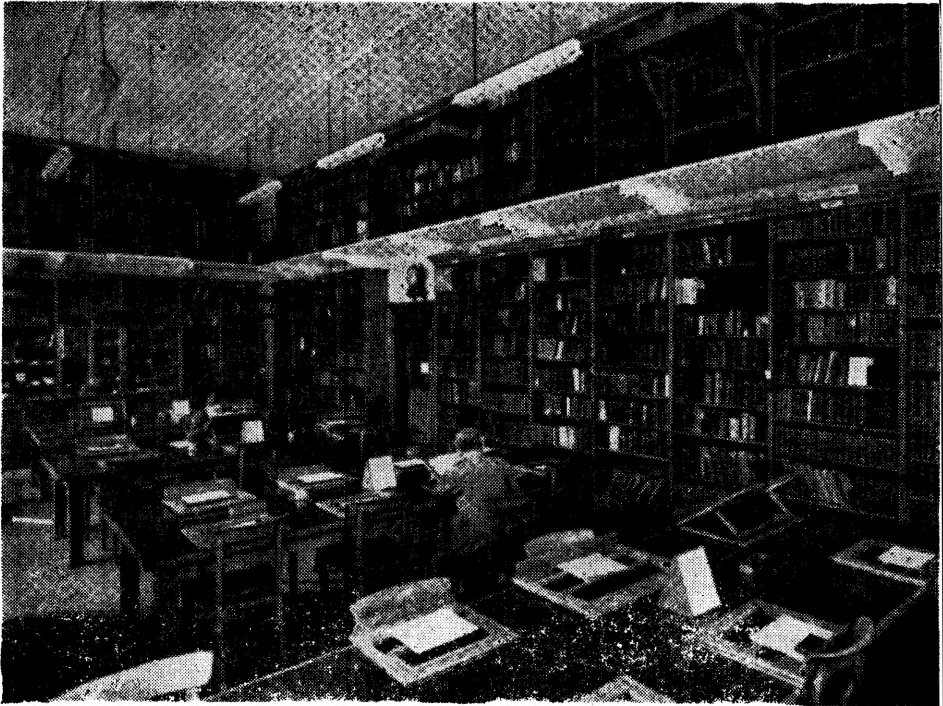
British Museum'un dıştan görünüşü

Genel Okuma Salonu (Reading Room)

Kral'ın Kütüphanesi (King's Library)

Şark Yazmaları ve Basılmış Kitaplar Bölümü Kütüphanesi (Department of Oriental Printed Books and Manuscripts)